

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia
Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De
Divina Gratia Pars ...**

Continens Prolegomena sex, & duos priores libros De Necessitate Divinæ
Gratiæ Ad Honesta Opera

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1620

Cap. III. De Concilio Diospolitano in Palæstina contra Pelagiu[m] Dei
congregato, eiusq[ue] actis, & authoritate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94086)

CAPVT III.

De Concilio Diospolitano in Palaestina contra Pelagium pro gratia Dei congregato, eiusque Actus, & auctoritate.

Post auctoritatem Pontificum dicendum sequitur de Conciliis, quæ doctrinam de gratia, & libero arbitrio contra hæreticos nobis tradiderunt. Et in primis occurrit Palaestina synodus, quam Diospolitana vocat Hieron. epist. 79. ad Alypium, & August. à Diospoli ciuitate Palesting, in qua fuit congregata, ut notat Baron. an. 411. n. 19. eiusdemque scriptus meminit August. vocatque Episcopalia gesta in Syria Palaestina celebrata lib. 2. Retract. cap. 47. Summum autem ab illa initium, tum quia prima omnium de persona Pelagij iudicium tulit, licet ante illa alia fuerit in Coelestium Carthagine congregata, vt capite sequenti videbimus: Tum etiam, quia huius Concilij Acta in tomis Conciliorum non habentur, & idem curandum nobis est ex varijs scriptoribus, & præsertim ex Augustino illa colligere, quia ad melius intelligendos errores Pelagij, & veram doctrinam, quam Patres illius Concilij confirmarunt, operæpretium erit. Cum ergo Pelagius, vt c. 13. vidimus in Oriente hæresim suam seminare incepisset, à fratribus catholicis, qui in eius doctrina scandalum patiebantur, ad Episcopos delatus est: & hac occasione congregata est in Syria Palaestina hæc synodus, cui interfuerunt quatuordecim Episcopi, quorum nomina recenset Augustinus lib. 1. contra Iulian. cap. 5.

Addit P. Gabriel Vazquez 1. p. tom. 1. disp. 191. cap. 2. in Præfatiuncula ad Acta illius Concilij, illi synodo interfuisse Paulum Orosium, vt ipse (inquit) testatur in Apologia de libero arbitrio. Mirum est autem, quod Augustinus nunquam hoc insinuauerit, cum ad causam multum referret. Imò in dicto cap. 47. Retract. notat, catholicos fratres, qui libellum contra Pelagium dederant, Concilio non adfuisse, quia ad eius diem occurrere non potuerunt. Quod alijs etiam multis locis notat, ut excuset Episcopos illius Concilij de absolutione Pelagij, quod maxime declarauit in lib. de Gestis Pelagij, quem in fine huius Prolegomeni editum dabimus, ibi enim in capite 1. hæc habet verba. Sed hoc Episcopi Græci homines, & ea verba per interpretem audientes discutiunt non curarunt, hoc tantum intrinsecus, quid ille, qui interrogabatur, sensisse diceret. Et iterum infra. Quod indiditum iudicis reliquerunt Latini sermonis ignari, & eius, qui causam dicebat, confessione contenti. Præsertim vbi ex aduerso nullus adstat, qui verba libri eius exponendo, aperire interpretem cogeret, atque vnde fratres non frustra mouerentur, ostenderet. Sentit ergo aperte Augustinus in illo Concilio nullum latinum hominem catholicum, & eruditum, gratiæque defensorem, vel Pelagij impugnatorem adfuisse. Quod verum non esset, nec coniectura Augustini momentum vllum haberet, si Paulus Orosius illi synodo interfuisset, cum & Latinus esset, ac Hispanus, & non solum catholicus, & doctissimus, sed etiam Hieronymi, & Augustini studiosissimus discipulus, & Pelagij insectator acerrimus; ergo, illo præsentem, vix possent illi Episcopi Orientales aliquam de absolutione Pelagij excusationem habere. Vnde Baronius Anno 416. numero quarto, licet dicat, Orosium eo tempore fuisse in Palaestina, & vidisse celebratam synodum Diospolitana, non tamen dicit, illi interfuisse, sed potius significat, illo mense Decembri, in quo synodus agebatur, illum fuisse cum Hieronymo, ad quem missus ab Augustino fuerat, & ibi cecidisse, quid actum esset in Concilio, hæcenim verba sunt Baronij, Orosius profectus in Palaestinam ad sanctum Hieronymum, cum ibi esset, & mense Decembris celebratam viderit synodum Diospolitana, in qua fuisset, Pelagius.

Pars I.

gum, cum decepisset in moluro verborum Episcopos, ab eisdem fuisse absolutum, & in communionem acceptum, ipse hoc ipso anno, &c. Denique non videntur necessaria coniectura, nam ipse Augustinus dicto libro de Gestis Pelagij capite decimo tertio, alijs decimo sexto, sic inquit: Quid dixit Episcopus Ioannes de absentibus fratribus nostris, siue Episcopi Herotio, & Lazaro, siue de presbytero Orosio, siue de alijs, &c. Vbi aperte inter eos, qui ab illo Concilio absentes fuerant, Orosium numerat.

Quocirca cum idem Orosius in Dialog. de Liber. arbit. in principio refert, se in conuentu Episcoporum Palaestina, præcipiente Ioanne, confedisse, & ab eis rogatum fuisse, vt siquid super hæresi Pelagij, & Coelestij in Africa gestum esse cognosceret, fideliter, ac simpliciter indicaret, & cat. profecto non loquitur de Concilio Diospolitano, sed de alio conuentu facto, non Diospoli, sed Hierosolymis, vt ipsemet Orosius his verbis declarat, Latebam in Bethleem traditus à Patre Augustino, vt timorem Domini discerem sedens ad pedes Hieronymi, inde Hierusalem vobis accersentibus vocatus adueni, dehinc in conuentum vestrum, &c. Et statim exposuisse dicit in illo conuentu, quid Concilium Carthaginense (vtique primum) egisset contra Coelestium, quidque Augustinus contra Pelagium scripserat. Et nihilominus subiungit (quia hæc absente Pelagio agebantur) Ioannem Episcopum, vt Pelagius intromitteretur, petiisse, & illum intromissum in consessu Presbyterorum sedere præcepisse. Deinde solum refert, ibi tractatum esse cum Pelagio de vna assertionem, scilicet, quod doceret, hominem posse esse sine peccato, & mandata Dei facile custodire, si velit. Quam propositionem Pelagius, se asseruisse fatebatur, & Ioannes pro illo quodammodo causam agebat, eum excusans, quod dicebat, posse hominem esse sine peccato, non sine adiutorio Dei. Cumque Orosius, & alij non acquiescerent, tandem omnes conuenerunt, vt ad Beatum Innocentium Papam Romanum fratres, & epistola mitterentur, vniuersi quod ille decerneret sequuntur, & vt Pelagius imposito sibi catenus silentio contineretur, & vniuersi (id est, ipse Orosius cum socijs) ab insultatione confusi, conuictique Ioanni temperarent, & ita fuit conuentus dissolutus. Quæ Acta longe diuersa sunt à gestis Diospolitana synodi, vt paulò post videbimus: nam ibi multo plura à Pelagio asserta tractata sunt, & non est negotium ad Innocentium remissum, sed ab ipso Concilio expeditum.

Accedit, quod in eo conuentu, cui adfuit Orosius præsedebat Ioannes Episcopus, quantum ex narratione eiusdem Orosij colligi potest, in synodo autem Diospolitana videtur potius præsedisse Eulogio, quem Augustinus supra bis primo loco numerat, & in secundo Ioannem. Quod etiam sentit Baronius dicto Anno 415. numero 19. Eulogium illum fuisse Episcopum Caesariensis Ecclesiæ, totius prouinciæ Palaestina Metropolitanum, & secundum ordinem fuisse Ioannem Episcopum Hierosolymitanum. Imo etiam suspicor, conuentum illum Hierosolymitanum non fuisse prouinciale Concilium, sed vel dicecesanum synodum, vel priuatam congregationem, seu consultationem factam à Ioanne cum aliquibus presbyteris Hierosolymitanis, conuocato simul Orosio, & fortasse aliquibus presbyteris catholicis, qui semper causam damnationis contra Pelagium vrgebant. Cuius rei coniectura in primis est, quia Orosius nullius alterius Episcopi, præterquam Ioannis mentionem facit, & in singulari numerat Episcopum, cum rationem reddit, cur Pelagius permixtus sit conuentum ingredi, quod præsens, ait, ab Episcopo rectius crederetur confutandus. Et quoties in plurali loquitur, tantum nominat sacerdotes, vt in principio, Beatissimi sacerdotes, vel presbyteros, vt infra, cum ait, Episcopus Ioannes hominem laicum in consensu presbyterorum, reum hæreses in medio catholicorum sedere præcepit. Et infra. Tunc idem Episcopus nobis omnibus ait. Quæ omnia, & similia planè indicant, nullum alium ibi adfuisse.

Q

fuisse Episcopum, ac proinde illum fuisse priuatum conuentum clericorum cum Episcopo suo, vel ad summum diocesanam synodum. Cuius rei magnum etiam indicium est, quod illius conuentus nulla facta est mentio in historiis, cuius rei non potest esse alia ratio, nisi quia non fuit Concilium Episcoporum.

5. Quando vero, vel qua occasione congregatus fuerit ille conuentus, incertum est. Videri autem potest factus post Diospolitanam synodum in maiorem Pelagij satisfactionem. Nam ille Ioannes Hierosolymitanus multum diligebat Pelagium, eique fauebat, vt ex Actis ab Orosio narratis manifestè colligitur, & indicat Augustinus epistola 252. ad eundem Ioannem, dicens illi: Pelagium, quem audio quod multum diligis, hanc illi, suggero, exhibeas dilectionem, vt homines, qui eum nouerunt, & diligenter audierunt, non ab eo tuam sanctitatem existiment falli. Et iterum infra. Si diligis Pelagium, dilige vos etiam ipse, imo magis se ipsum, & non vos fallat. Cum ergo hæc esset communis opinio, & fama de Ioanne, qui magnæ erat autoritatis, credibile profecto est, eius etiam fauori attributam esse absolutionem Pelagio concessam in Diospolitana synodo, & obeandem causam fratres illos, qui contra Pelagium libellum dederant, & synodo interesse non potuerant, post dissolutam synodum coram Ioanne iterum, atque iterum contra Pelagium instasse, & hac occasione adfuisse tunc Hierosolymis Pelagium, & vocatum fuisse à Ioanne Orosium, & nouam de tanto negotio consultationem fecisse. Ac denique inde etiam videtur factum, vt cum inter se conuenire non possent Episcopus, & presbyteri, non ad Episcoporum synodum, cum iam facta esset, sed immediate ad Sedem Apostolicam negotium remiserint. Quæ sanè coniectura, priusquam attentè legissem Augustinum in dicto libro de Gestis Pelagij, valde arridebat. At postea in dicto libro hæc verba animaduerti. Merito, quod Gesta indicant, etiam hoc vsus est testimonio sanctus Ioannes Hierosolymitanus. Antistes Ecclesie, sicut interrogatus, quæ apud illum ante iudicium gesta fuerint à Coepiscopis nostris, qui simul in illo iudicio presidebant, ipse narravit. Vbi aperte dicit, ante iudicium Diospolitani aliqui fuisse gesta circa causam Pelagij apud Ioannem, nimirum in aliquo priuato confellu clericorum coram Episcopo Ioanne, quem fuisse eundem, quem Orosius commemorat, verisimile est. An verò duo fuerint, vnus ante, & alius post Concilium Diospolitani, incertum est. In aliquo autem huiusmodi adfuisse Orosium, & non in dicto Concilio, satis certum videtur.

6. In illa ergo Palaestina Synodo causa Pelagij acta est coram solis Orientalibus Episcopis sine præsentia alicuius Presbyteri catholici, & Latini, qui & verba Pelagij sincere interpretari, & simulationes eius detegere posset. Et inde factum est, vt illius Synodi Patres, licet de gratia bene sentirent, & in fidei doctrina nihil errauerint, nihilominus in facto perinente ad personam Pelagij, & ad crimen hæresis illius, ab illo decepti fuerint, & ideo absoluerint, quem si probe cognoscerent, condemnare debuissent. Et ita defendit Acta illius Synodi Augustinus in multis libris contra Pelagium, præsertim libro 1. de Gratia Christi capite 3. & sequentibus, & dicto libr. 2. de Peccat. orig. capit. 8. 9. 11. & 14. & epistol. 105. 106. & 107. & Prosper contr. Collat. capit. 10. vbi per ironiam dicit, Errauerunt Orientales Episcopi, in quorum iudicio Pelagius eos, qui dicunt, gratiam Dei secundum merita nostra dari, vt catholicus posset videri, anathematizari compulsi sunt. Et in carmine de ingrat. cap. 2. ait, post Sedem Romanam Episcopos Orientis coegisse Pelagium: Commentum damnare suum, nisi corpore Christi abungi, & sancto mallece grege dissociari, & cætera, quæ prosequitur. Et in eodem sensu loquutus est Hieronymus dicta epistola 79 cum dicit de Pelagio, Quidquid in illa miserabili Synodo Diospolitana dixisse se denegat, in hac aperte confitetur.

Miserabilem enim vocat, non quia in fide errauerit, sed quia per errorem facti absoluen-do Pelagium, in finistram aliquam suspicionem venire potuit. Hæc autem omnia melius ex Actis eiusdem Concilij constabunt, si illa habuerimus, & ideo sicut Augustinus multo tempore illa desiderauit, & petiuit, vt constet ex dicta epistola 252. & ex libro, quem postea illis edidit: ita etiam nostra ætate aliqui diligentes, & eruditi viri illa inquisierunt, & ediderunt. Nam P. Vazq. in fine suæ 1. 2. illa typis mandari fecit, quæ dicit habuisse ex codice antiquo monasterij montis Cassini ab Antonio Aquinate viro Theologo, & illustri. Eadem verò omnino sunt, quæ refert Cardinalis Baronius in dicto Ann. 415. n. 21. & sequentibus, dicitque se ea inuenisse in collectione Cresconij recitata post epistolam Aurelij Episcopi Carthaginensis ad Episcopos prouinciæ Bizacenæ. Quæ hic referre ad legem vitæ, & commoditatem visum est.

Incipit capitula excepta ex Gestis habitis contra Pelagium hereticum & alia de libellis eius quæ in Palaestina Synodo sibi obiecta damnare compulsi sunt.

Acta Concilii Palaestini.

Quod ad Hierusalem volentem colligere filios suos, Dominus clamat: Hoc nos clamamus aduersus eos, qui filios volentes Ecclesie colligi, nolunt: nec saltem post iudicium, quod de ipso Pelagio factum est, colligerint: de quo damnatus exiisset, nisi obiecta contra De gratiam dicta, quæ obscurare non potuit, ipse damnaasset. Præter illa enim, quæ quoquo modo potuit, ausus est qualicumque ratione defendere, obiecta sunt quadam, quæ nisi remota omni tergiversatione anathematizaret, ipse anathema sit factus.

Primo obiectum est enim, cum diceret Adam mortalem factum, qui sine peccasset, siue non, mortuus esset.

Secundo, quod peccatum ipsius ipsum solum leserit, & non genus humanum.

Tertio, quod infantes nuper nati, in illo statu sint, in quo Adam fuit ante præuaricationem.

Quarto, & quod per mortem, vel præuaricationem Adæ non omne genus humanum moriatur: & quod non per resurrectionem Christi omne genus humanum resurgat.

Quinto, infantes etiam si non baptizentur, vitam æternam habere possunt.

Sexto, & diuites baptizatos, nisi omnibus abrenuntient, si quid boni nisi fuerint facere, non reputari illis, nec eos habere posse regnum Dei.

Septimo, & gratiam Dei, atque adiutorium non ad singulos actus donari, sed de libero arbitrio esse, vel in lege, atque doctrina.

Octauo, & gratiam Dei secundum merita nostra dari.

Nono, & filios Dei non posse vocari, nisi omni modo absque omni peccato fuerint effecti.

Decimo, & non esse liberum arbitrium, si Dei indigeat auxilio, quoniam in propria voluntate habet vnusquisque facere aliquid, vel non facere.

Vndecimo, & victoriam nostram non esse ex Dei adiutorio, sed ex libero arbitrio.

Duodecimo, & quod penitentibus penia non detur secundum gratiam, & misericordiam Dei, sed secundum merita, & laborem eorum, qui per penitentiam digni fuerint misericordia.

Hæc omnia Pelagius sic anathematizauit (quod satis Gesta ipsa testantur) vt nihil ad ea quoquo modo defendenda disputationis attulerit. Vnde fit consequens, vt quisquis sequitur Episcopalis auctoritatem iudicij, & in ipsius Pelagij confessione tenere debeat, quæ renuit Catholica Ecclesia.

Postea subiunguntur ea, quæ Synodus circa præcitatos errores statuit, quæque Pelagium confiteri, & priores errores detestari coegit, vt anathema effugeret.

Primo, quod Adam, nisi peccasset, non fuisset mortuus. Series actuum
Secundo, quod peccatum eius non ipsum solum leserit, sed & Palaestina
genus humanum. Synodi.

Tertio, quod infantes nuper nati non sint in illo statu, in quo Adam fuit ante præuaricationem.

Quarto,

Quarto ut ad ipsos etiam pertineat, quod breuiter ait Apostolus: Per unum hominem mors, & per hominem resurrectionis mortuorum, & sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes uiuificantur.

Quinto, quod infantes non baptizati non solum regnum celorum, verum etiam uitam eternam non habere possint.

Sexto, ut confiteatur, diuites baptizatos, etiam si diuitijs suis non careant, & sint tales, quales ad Timotheum describit Apostolus, dicens, præcipe diuitibus huius mundi non superbe sapere, neque sperare in incerto diuitiarum suarum, sed in Deo uiuo, qui præstat nobis omnia abundanter ad fruendum: diuites sint in operibus bonis, facile tribuant, communicent, thesaurizent sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant uitam æternam, non eos regno Dei posse priuari.

Septimo, ut fateatur, gratiam Dei, & adiutorium etiam ad singulos actus dari, eamque non dari secundum meritum nostrum.

Octauo, ut reuera sit gratia, id est gratis data per eius misericordiam, qui dixit: Misereor, cui misertus ero, & misericordiam præsto, cui misertus fuero.

Nono, ut fateatur filios Dei vocari posse illos, qui quotidie dicunt: Dimitte nobis debita nostra: quod utique non veraciter dicerent, si essent omnino absque peccato.

Decimo, ut fateatur esse liberum arbitrium, etiam si diuino indigeat adiutorio.

Vndecimo, ut fateatur, quando contra tentationes, concupiscentiasque illicitas dimicamus, non ex propria uoluntate, sed ex adiutorio Dei promerere uictoriam: non enim aliter uerum est, quod Apostolus ait: Non uolentis, neque currentis, sed miserantis est Dei.

Duodecimo ut fateatur, secundum gratiam, & misericordiam Dei ueniam penitentibus dari, non secundum merita eorum: quemadmodum etiam ipse penitentiam donum Dei dixit Apostolus, ubi ait: Ne forte det illis Deus penitentiam. Hac omnia simpliciter sine ulla fateatur ambagibus.

Si quis contra auctoritatem catholicam, & ipsius Pelagij expressæ Ecclesiasticis gestis uerba consensit, atque in illa, quæ huiusmodi contraria, ueraciter credit, anathema esse tenendum est: nisi quia illi contraria sunt fide corde teneantur, & aperta confessione promanant.

Hæc sunt, quæ tanquam acta illius Synodi referuntur. Sed si quis attente illa consideret, reuera non sunt propria Concilij Acta, sed excerpta quædam ex ipsis Gestis, ut ex inscriptione ipsa constat, quæ sic habet, Incipiant capitula quædam excerpta ex Gestis. Deinde ex uerbis illis, quæ in fine errorum Pelagij habentur, scilicet. Hac omnia Pelagius anathematizauit, quod satis constat ex Gestis. Denique quia præter titulum omnia, quæ hic referuntur, fere ad litteram desumpta sunt ex Augustino epistola 109 circa finem ab illis uerbis, Quod ad Hierusalem, &c. usque ad illa, Et aperta confessione promanant. Quæ breuiter etiam recitauit libro secundo de Peccat. orig. capite undecimo, præmittens in capite decimo, se id facere, ne pigreat lectorem ad ipsa Gestarecurrere, uel si ea non habet, etiam cum labore perquirere. Unde non est dubium, quin alia fuerint propria gesta illius Concilij, quæ ad manus August. deueniunt, quandoquidem ex ipsis hæc capitula decerpit. Et illa sine dubio sunt, de quibus peculiarem librum scripsit Augustinus, ut ipse commemorat libro secundo Retract. capite 47. dicens: Cum manus nostras eadem Gesta uenissent, scripsisti librum, ne illo uelut absoluto, eademque quoque degmata putarentur indices approbasse, quæ ille, nisi damnaisset, nullo modo ab eis, nisi damnatus exisset. Hic liber sic incipit: Posteaquam in manus re-

stratus. Hic uero liber Augustini hæcenus in operibus eius non inuenitur: nuper autem in Bibliothecis magni Florentiæ Ducis, & Monasterij, seu Abbatiæ Sancti Bartholomæi Testularum Canoniceorum regularium Lateranensium, repertum esse scimus, eiusque integrum exemplar à quodam erudito viro, & omni fide digno accepimus. Qui liber eundem habet titulum, idemque initium, quod ab Augustino designatur, eiusque stylus, & dicendi ratio ita præfert ingenium, & linguam Augustini, ut nullum legenti du-

Pars. I.

bium relinquit, quin ille idem sit, qui & ab Augustino citato loco, & à Possidio in indiculo operum Augustini inter ea numeratur. Et quoniam, quod ego sciam, hæcenus typis mandatus non est, & ad controuersias, & disputationes huius materiæ esse potest utilis, ideo in fine huius Prolegomeni tanquam appendicem illum ponemus, nunc uero ut Acta Concilij Palaestini, quæ inquirimus, sola & sine interruptione legantur, hic ex eodem Augustini libro ea, omisis eiusdem Augustini notationibus, continuata serie referemus.

Acta Synodi Diospolitane.

De libello, quem dederunt Sancti Patres, & Coepiscopi nostri Gallienus, & Lazarus, recitata sunt obiecta Pelagio.

¶ Primum est, quod in libro suo quodam scribit, non posse esse sine peccato, nisi qui legis scientiam habuerit.

Quo recitato synodus dixit, Tu hoc edidisti Pelagi? At ille gio obiecta, respondit. Ego quidem dixi, sed non sicut illi intelligunt. Non dixi, non posse peccare, qui scientiam legis habuerit, sed adiuuari per legis scientiam ad non peccandum, sicut scriptum est, Legem in adiutorium dedit illi.

Hoc audito synodus dixit, Non sunt aliena ab Ecclesia quæ dicta sunt a Pelagio.

2. Adiecit Episcopus synodus, & ait, legatur, & aliud capitulum, & lectum est in eodem libro suo. Potuisse omnes uoluntate propria regi.

Quo lecto, Pelagius respondit. Et hoc dixi propter liberum arbitrium, cui Deus adiutor est eligenti bona, homo uero peccans, ipse in culpa est quasi liberi arbitrij.

Quo audito, Episcopi dixerunt. Neque hoc alienum est ab Ecclesiastica doctrina.

3. Item recitatum est, quod in libro suo Pelagius posuit, in die iudicij iniqui, & peccatoribus non esse parcendum, sed eternis eos ignibus exurendos.

Respondit Pelagius, hoc secundum Euangelium se dixisse, ubi dicitur de peccatoribus, Isti ibunt in supplicium æternum, iusti autem in uitam æternam. Et addidit Pelagius, & si quis aliter credit, Origenista est.

Non potuit autem iudicibus Euangelica, & Dominica displicere sententia, & ideo dixerunt, non esse alienum ab Ecclesia, quod Pelagius dicebat. Eam sententiam intelligentes de peccatoribus in mortali peccato decedentibus, quorum poenæ æternæ sunt, non temporales, ut uolebat Origenes. Quid autem offenderit fratres in hac sententia Pelagij, in Augustino uideri potest.

4. Obiectum est & illud Pelagio, tanquam in suo libro scripserit, malum nec in cogitationem uenire.

Respondit autem, hoc non ita posuimus, sed dixi, debere studere Christianum, ne male cogitet. Quod Episcopi approbauerunt.

5. Recitatum est aliud, quod in suo libello scripsit. Regnum celorum etiam in ueteri testamento promissum.

Ad quod Pelagius, hoc & per scripturas probare possibile est, heretici autem in inuiriâ ueteris testamenti hoc negant. Ego uero Scripturarum auctoritatem sequutus dixi, quoniam in Propheta Daniele scriptum est, Et accipiet Sancti regnum Altissimi.

Qua eius accepta responsione synodus dixit, Neque hoc alienum est à fide Ecclesiastica.

6. Post hæc obiectum est, quod Pelagius in eodem suo libro dixerit, posse hominem, si uelit, esse sine peccato, & quod scribens ad uiduam adulteris dixit, inueniat apud te pietas, quæ nusquam inuenit locum, inueniat ubi peregrinat in iustitia, sedem ueritatis, quam iam nemo cognoscit, domestica tibi, & amica fiat, & lex Dei, quæ ab omnibus prope hominibus contemnitur, à te sola honoretur. Et iterum ad ipsam: ô te felice, & beatam, si iustitia, quæ in celo tantum esse credenda est, apud te solam inueniatur in terris. Et in alio ad ipsam libro post orationem Domini, & Saluatoris nostri, docens, quemadmodum

Q. 2. debent

debeant sancti orare. ait. Ille ad Deum digne eleuat manus, ille orationem bona conscientia effundit, qui potest dicere. Tu nosti
 * alias sunt. Domine, quam sancta & innocentes, & munda sint * ab omni molestia, & iniquitate, & rapina, quas ad te extendendo manus, quemadmodum iusta, & munda labia, & ab omni mendacio libera, quibus offero tibi deprecationem, ut mihi miserearis.

Ad hoc autem Pelagius respondens ait, posse quidem hominem sine peccato esse, & Dei mandata custodire, si velit, diximus. Hanc enim possibilitatem Deus illi dedit. Non autem diximus, quod inueniatur aliquis ab infantia usque ad senectutem, qui nunquam peccauerit, sed quoniam a peccatis conuersus, proprio labore, & Dei gratia possit esse sine peccato. Nec per hoc tamen in posterum inconuersibilis. Reliqua vero, quae subiecerunt, neque in libris sunt, neque talia unquam diximus.

His auditis synodus dixit, quoniam negas, te talia scripsisse, anathematizans illos, qui sic tenent. Pelagius respondit, anathematizo, quasi stultos, non quasi hereticos, siquidem non est dogma. Deinde iudicauerunt Episcopi dicentes: nunc quoniam

* alias propria voce anathem.

* anathematizauit Pelagius in scriptum stultiloquium, recte respondens, respondeat & ad alia capitula.

7. Sequuntur obiecta Pelagio, quae in doctrina Pelagii discipulis eius referuntur inuenta. Adam mortalem factum; qui sine peccaret sine non peccaret, moriturus esset.

8. Quoniam peccatum Ada ipsum solum laeserit, & non genus humanum.

9. Quoniam lex sic mittit ad regnum, quemadmodum Euangelium.

10. Quoniam ante aduentum Christi fuerunt homines sine peccato.

11. Quoniam infantes nuper nati in illo statu sint, in quo Adam fuit ante prauaricationem.

12. Quoniam neque per mortem, vel prauaricationem Ade omne genus hominum moritur, neque per resurrectionem Christi omne genus hominum resurgat.

13. Possit hominem sine peccato si velit, esse.

14. Infantes, etsi non baptizentur, habere vitam aeternam.

15. Diuites baptizatos, nisi omnibus abrenuntient, siquid boni nixi fuerint facere, non reputari illis, neque regnum Dei posse eos habere.

Ad haec sibi obiecta Pelagius ita respondit. Posse quidem hominem sine peccato esse, dictum est superius de eo. Quod fuerint ante aduentum Domini homines sine peccato, dicimus & nos, quoniam ante aduentum Christi vixerunt quidam sancti, & iuste secundum scripturarum sanctorum traditionem. Reliqua vero & secundum ipsorum testimonium a me dicta non sunt, pro quibus ego satisfacere non debeo, sed tamen ad satisfactionem sanctae synodi anathematizo illos, qui sic tenent, aut aliquando tenuerunt.

Post hanc eius responsum synodus dixit. Ad haec dicta * alias satis capitula sufficienter, & recte satisfecit * praesens Pelagius, anathematizans ea, quae non erant eius.

16. Obiectum est Pelagio, quod diceret, Ecclesiam hic esse sine macula, & ruga.

Sed ad hoc obiectum vigilantibus circumspectione respondit. Dictum est a nobis ita, quoniam lauacro ab omni macula, & ruga purgatur Ecclesia, quam velut ira Dominus permanere.

Ad quod synodus dixit, Hoc & nobis placet.

17. Deinde obiecta sunt de Caesario, quid in vnoquoque capitulo contineat magis secundum sensum, quam secundum verba, quae quidem ille latius exequitur, sed tunc subijcere omnia, qui libellum aduersus Pelagium dederunt, se non potuisse dixerunt, ergo in primo capitulo libri Caesarii hoc scriptum esse posuerunt, quoniam plus facimus, quam in lege, & Euangelio iussimus.

Ad quod Pelagius respondet, hoc quasi nostrum posuerunt, dictum est vero a nobis secundum Apostolum de virginitate, de qua Paulus dixit: Preceptum Domini non habeo. Synodus dixit. Hoc & Ecclesia recipit.

18. Hinc iam obijciuntur Pelagio alia Caesarii capitula capitula. In tercio scilicet, capitulo scripsisse Caesarium, gratiam Dei, & adiutorium non ad singulos actus dari, sed in libero arbitrio esse, vel in lege, ac doctrina.

19. Et iterum Dei gratiam secundum merita nostra dari. Quia si peccatoribus illam dei videtur esse iniquis. Et huic verbi intulisset, propterea & ipsa gratia in mea voluntate posita est, siue dignus seruem siue indignus.

20. Si enim per gratiam omnia facimus, aliquando vincimur a peccato, non nos vincimur, sed Dei gratia, quae voluit nos adiuuare omni modo, & non potuit.

21. Et iterum ait si gratia Dei est, quod vincimus peccata, ergo ipsa est in culpa, quando peccato vincimur, quia omnino custodire nos non potuit, aut noluit.

Ad ista Pelagius respondit. Haec vtrum Caesarii sint, ipsi viderint, qui dicunt ea Caesarii esse. Ego vero nunquam sic tenui, sed anathematizo qui sic tenet.

Synodus dixit, Recepit te sancta synodus ita verba reprobare condemnantem.

22. In sexto capitulo Caesarii libri positum obiectum est, filios Dei non posse vocari, nisi omnimodo absque peccato fuerint effecti.

23. In septimo capitulo, obliuionem, & ignorantiam non subiacere peccato, quoniam non secundum voluntatem veniunt, sed secundum necessitatem.

24. In decimo capitulo, non esse liberum arbitrium, si Dei indigeat auxilio, quoniam in propria voluntate habet vnusquisque aut facere aliquid, aut non facere.

25. In duodecimo capitulo Victoriam nostram non ex Dei esse adiutorio, sed ex libero arbitrio, quod inferre dictum est ex his verbis: Nostra est victoria, quoniam propria * voluntate arma suscepimus, sicut e contrario nostrum est, quando vincimur, quoniam armari propria voluntate contempsimus.

26. Et de Apostolo Petro posuit testimonium, diuina nos esse confortes natura, & syllogismum facere dicitur, quoniam si anima non potest esse sine peccato, ergo & Deus subiaceret peccato, cuius pars hoc est anima peccato obnoxia est.

27. In tercio decimo capitulo dicit, quoniam penitentibus venia non datur secundum gratiam, & misericordiam Dei, sed secundum merita, & laborem eorum, qui per penitentiam digni fuerint misericordia.

His recitatis synodus dixit. Quid ad haec quae lecta sunt, capitula dicit praesens Pelagius monachus? Hoc enim reprobant sancta synodus, sancta Dei catholica Ecclesia.

Pelagius respondit. Iterum dico, quia haec & secundum ipsorum testimonium non sunt mea, pro quibus, ut dixi, satisfactio non debeo, quae vero mea esse confessus sum, hoc * recte esse * affirmo, quae autem dixi, non esse mea, secundum iudicium sanctae Ecclesiae reprobant, anathema dicens omni contrarietanti sanctae catholicae Ecclesiae doctrinis. Ego enim in vnus substantia Trinitatem credo, & omnia secundum doctrinam sanctae catholicae Ecclesiae, si quis vero aliena ab hac sapit, anathema sit.

Synodus dixit. Hunc, quoniam satisfactum est nobis, pro sententia secutionibus praesentis Pelagii monachi, qui quidem per synodum contrinis consentit, contraria vero Ecclesiae fidei reprobant, & anathematizat, communionis Ecclesiae eum esse, catholice confitemur.

Haec est series Actorum illius Concilii, quantum ex allegato libro Augustini colligere potui. Ex quibus imprimis intelligit lector, vera esse, quae de erroribus Pelagii supra capit. 13. diximus, nam omnes illi, quos ibi recensimus, in his Actis continentur, quantum nonnulli alij hic commemorantur, qui ad doctrinam de gratia non spectant, & ideo magna ex parte omisi sunt ab Augustino in alijs locis, in quibus errorum Pelagii mentionem fecit. Oportet autem tem aduertere, in discursu obiectuum factarum a censoribus Pelagii, & responsum eius, ad cognoscendos errores Pelagii contra diuinam gratiam, non tam esse habendam rationem eorum, quae Pelagius dixisse negat, quam eorum, quae illi obiecta sunt. Quoniam euidentissimum est, subdole multa negasse, quae antea dixerat, & postea pertinaciter docuit, ut Augustinus illum conuincit. Et constat ex his, quae recensentur a numero 7. usque ad 14. in quibus continentur errores circa effectus peccati Ade, & originale peccatum, & corruptione in humana natura, per

* alias ex propria.

Non negata à Pelagio, sed illi obiecta notanda sunt.

per illud peccatum factam, quæ Pelagius anathematizavit, & negavit, se illa dixisse, cum tamen illud fuerit semper quasi fundamentum hæresis eius. Idemque cerni potest in erroribus 18. & sequentibus vsq; ad 27. Ideoque, licet in 18. illi fuerit obiectum, quod dixerit cum Cœlestio, gratiam Dei non ad singulos actus dari, sed in libro arbitrio esse, vel in lege, ac doctrina. Et ipse postea propositionem illam cum alijs generaliter neget, & anathematizet, & consequenter verum gratiæ spiritum confiteri videatur, ut illum redarguit Augustinus: nihilominus putandum non est, illum à priori errore, & amphibologia verborum recessisse, cum ipsarum rerum euentus tam in hoc errore, quam in alijs contrariis euidenter ostenderit, ut ex superius dictis manifestum est. Ideo merito dixit August. libr. 2. de Peccat. orig. capit. 8. Pelagius sefellit iudicium Palæstinum, & propterea ibi videtur esse purgatus: Romanam verò Ecclesiam, ubi cum esse notissimum scitis fallere vsquequaque non potuit, quamvis & hoc fuerit utrumque conatus, sed, ut dixi, minime valuit. Et Beda libr. 1. in Eldram cap. 4. sic inquit, Pelagius in Cœlio Palæstino hæresim suam, quia gratiam Dei acerrime impugnatur confessione, & scripto, non ex animo anathematizavit, ne ipse à catholicis sacerdotibus anathematizatus, locum docendi in Ecclesia, ac suum errorem seminandis facultatem amitteret.

9.
Duo distinguenda.
Palæstini
Conc. Patres
de gratia
de, iusticia.

Tandem in illo Concilio duo sunt accurate distinguenda, vnum pertinet ad doctrinam ipsam secundum se, aliud ad Pelagij damnationem, vel absolutionem. Quoad primum satis manifestum ex Actis est, quam sincere de gratia Dei scripserint Patres illius Concilij. Quod quidem D. Augustinus in toto illo libro enixe defendere, ac ostendere conatur. Non quia Concilium illud, licet in doctrina errasset, præiudicium posset catholicæ veritati asserre, cum fuerit tantum prouinciale, sed quia reuera non errauit, sed constantissime docuit fidei dogmata, & contraria anathematizavit. Et hoc exponere, magni momenti ab Augustino reputatum est. Tum propter auctoritatem Prouincialis Concilij, quæ licet non sit infallibilis, est magna, ut capite sequenti dicemus. Tum et quia illorum Patrum iudiciū ostendit consensum antiquissimū vniuersalis Ecclesiæ, tam orientalis q̃ occidentalis vera doctrina de gratia Dei tradenda. Ideo enim insurgentē hæresim statim illi Episcopi communi consensu damnarunt, quia contrariam doctrinam, vt in Scriptura expressam, & à suis Patribus receptam, tanquam catholicam tenebant. Circa factum autem ad personam Pelagij pertinens, videri possunt Patres illius Concilij simpliciter, ac breuiter processisse, quam negotij grauitas postulat, nam sine vilo examine fidem illius dictis adhibebant, etiam in his, quæ ad dicta, vel facta præterita pertinebant. Sed in hoc facile potest ab hominibus errari, quia non ad doctrinam, sed ad prudentiam, & humana iudicia pertinent. Nemo tamen propterea iudicare audebit, Patres illius Concilij imprudenter egisse, quia vel assumpserunt onus iudicandi de doctrina, non tamen de persona, nisi quatenus in illo Concilio pertinaciam ostenderet, vel potuerunt legitimæ rationes tunc occurrere, quæ ad suauiter procedendum cum Pelagio, eos mouerint, si secum in doctrina consentiret. Et ita Augustinus vbiq; illos Patres in facto excusat, in doctrina vero plurimum laudat, atque commendat.

De iudicio
vniuersali
propter
eius

CAPVT IV.

De concilijs Africanis, & Ephesino, quæ contra Pelagium pro Dei gratia pugnarunt.

1. **P**ost Palæstinus Episcopos primum omnium fuerunt solliciti pro gratia Dei tuenda contra Pelagium Episcopi Africani, qui varia Concilia prouinc.

Pars I.

cialia in hunc finem congregarunt. Et occasio fortasse fuit, quia sicut Pelagius in Oriente, ita Cœlestius in Africa priusquam in alijs locis, suum errorem seminare cœpit: & fortè apertius, ac liberius, quam Pelagius, vt ex Actis synodi Palæstini nuper relatis coniectare licet. Et quanuis non omnium Conciliorum Africanorum Acta, vel canones habeamus, omnia nihilominus, quorum memoriam inuenimus, recensēbimus, vt de serie, ac traditione omnium temporum magis constet. Primum ergo fuit quoddam Concilium Carthaginense, quod paulo ante Diospolitanum congregatum creditur, illius tamen exemplar non extat, illud vero indicant Patres Africani in epist. ad Innocent. quæ est 90. apud August. cum dicunt. Factum est, vt recensendum peteremus, quid ante ferme quinquentium super Cœlestij nomine hic apud Ecclesiam Carthaginensem fuerit agitarum, utiq; in alio Concilio, quod primum omnium super hac causa congregatum esse dicimus. Cuius definitio, seu iudiciū statim in summa refertur in eadem epistola cum adiungitur. Quo recitato, sicut ex sequentibus aduertere poterit sanctitas tua, quamvis iudicatio manifesta constaret, quia illo tempore Episcopali iudicio excisum hoc vulnus tantum ab Ecclesia videretur, nihilominus tamen communi deliberatione censuimus, huiusmodi persuasionis auctores anathematizare, nisi hac aperiissime anathematizauerint.

Ante Diospol. Conc. fuit i. Conc. Carthag.

Ex quibus verbis intelligi potest, in illo primo Concilio non fuisse actum contra personam Cœlestij, sed contra pestiferum dogma, hoc enim indicant non dogmatizantis in verbis illa, Quamvis illo tempore Episcopali iudicio excisum hoc vulnus tantum ab Ecclesia videretur. Nam vulnus nomine hereticum dogma significatur, & illa dictio tantum excludit auctores erroris, ideoque subditur, nihilominus in posteriori Concilio deliberatum esse, huiusmodi persuasionis auctores anathematizare. Supponitur ergo in priori Concilio non esse actum contra auctores, sed contra dogma ipsum. Nam quia tunc auctores aperte non prodebantur, conuenientius iudicatum est, errorem damnare, & de persona tacere, sicut Augustinus lib. 2. Retract. cap. 33. de se ipso contra illam hæresim scribere incipiente, ait. In his autem libris tacenda adhuc arbitratus sum nomina eorum. sic eos facilius posse corrigi sperans. Vnde cum paulo post ibidem subdit, Cœlestium Pelagij discipulum iam propter tales assertiones apud Carthaginem in Episcopali iudicio excommunicationem meruisse, nō loquitur, vt existimo, de hoc primo Concilio, sed de secundo, à quo missa fuit illa epist. 90. ad Innocentium, ibi enim anathematizatus fuit Cœlestius, non in priori Concilio, vt ex dictis verbis constat. Nec refert, quod de illo Episcopali iudicio, in quo excommunicatus fuit Cœlestius, ait Augustinus, vbiq; non interfui, quia etiam hoc conuenit illi posteriori Concilio. Nam inter Patres, qui in principio illius epistolæ vt auctores eius recensentur, non numeratur Augustinus. Numerantur autem solum 67. Episcopi in 1. tom. Concilior. inter epistolas 24. & 25. Innocent. & in primo tomo Pontifical. epist. post 30. In operibus autem Augustini numerantur 68. addito quidem Quod vult deo, apud Baronium autem Ann. 416. n. 5. leguntur 77. Sed opinor esse litteram mendosam, nam pro sexaginta positum est septuaginta. Itaque Augustinus ibi non interfuit, sed in Concilio Mileuitano paulo post congregato, vt videbimus. Neque de primo Concilio Carthaginensi aliquid aliud scriptum, vel memoria proditum præter ea, quæ in dicta epistola referuntur, neque alicubi mentionem eius fieri, reperimus.

2.
Dogmatis
fij, sed contra pestiferum dogma, hoc enim indicant non dogmatizantis in verbis illa, Quamvis illo tempore Episcopali iudicio excisum hoc vulnus tantum ab Ecclesia videretur. Nam vulnus nomine hereticum dogma significatur, & illa dictio tantum excludit auctores erroris, ideoque subditur, nihilominus in posteriori Concilio deliberatum esse, huiusmodi persuasionis auctores anathematizare. Supponitur ergo in priori Concilio non esse actum contra auctores, sed contra dogma ipsum. Nam quia tunc auctores aperte non prodebantur, conuenientius iudicatum est, errorem damnare, & de persona tacere, sicut Augustinus lib. 2. Retract. cap. 33. de se ipso contra illam hæresim scribere incipiente, ait. In his autem libris tacenda adhuc arbitratus sum nomina eorum. sic eos facilius posse corrigi sperans. Vnde cum paulo post ibidem subdit, Cœlestium Pelagij discipulum iam propter tales assertiones apud Carthaginem in Episcopali iudicio excommunicationem meruisse, nō loquitur, vt existimo, de hoc primo Concilio, sed de secundo, à quo missa fuit illa epist. 90. ad Innocentium, ibi enim anathematizatus fuit Cœlestius, non in priori Concilio, vt ex dictis verbis constat. Nec refert, quod de illo Episcopali iudicio, in quo excommunicatus fuit Cœlestius, ait Augustinus, vbiq; non interfui, quia etiam hoc conuenit illi posteriori Concilio. Nam inter Patres, qui in principio illius epistolæ vt auctores eius recensentur, non numeratur Augustinus. Numerantur autem solum 67. Episcopi in 1. tom. Concilior. inter epistolas 24. & 25. Innocent. & in primo tomo Pontifical. epist. post 30. In operibus autem Augustini numerantur 68. addito quidem Quod vult deo, apud Baronium autem Ann. 416. n. 5. leguntur 77. Sed opinor esse litteram mendosam, nam pro sexaginta positum est septuaginta. Itaque Augustinus ibi non interfuit, sed in Concilio Mileuitano paulo post congregato, vt videbimus. Neque de primo Concilio Carthaginensi aliquid aliud scriptum, vel memoria proditum præter ea, quæ in dicta epistola referuntur, neque alicubi mentionem eius fieri, reperimus.

Verba 2
Conc. Carthag.

Mendosa
littera.

Secundum Concilium Carthaginense congregatum contra eundem errorem est illud ipsum, quod epistolam illam ad Innocentium scripsit, quæ inter epistolas Augustini est 90. Quod Anno 416. coactum esse, gestarū optime coniectat Baron. eodem Anno in principio. Vnde etiam recte colligit, prius Concilium, de quo diximus, Anno 412. celebratum fuisse. Huius autem Concilij gesta non extant, præter dictam solam epistolam

3.
Conc. Carthag. & Mileuit.

Q 3

istolam